

χιόνα και ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶχε χώσει τὴν κεφαλὴν του ὁ Παντελῆς. Τώρα, ἡ ἡθελε νὰ πιῇ, καὶ μεθυμένος ὡς ἦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ σηκωθῇ, ἡ ἡ κεφαλὴ του ἐβάρυνε τόσον, ὥστε κατέπεσε· μόνος ὁ Θεὸς γνωρίζει.

Ἐγνώρισαν τοῦτο εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐγένοντο ἀνακρίσεις, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἔσυρον καὶ τὴν Μάσσαν πότε ἐδῶ, πότε ἐκεῖ, νομίζοντες ὅτι αὐτὴ ἐπνίξε τὸν μεθυμένον ἄνδρα τῆς. Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια ὑπερίσχυεν. Ὅλον τὸ χωρίον, ὡς εἰς ἄνθρωπος, ὡμολόγησεν, ὅτι ἦτο γυνὴ ἡσυχος, φίλεργος καὶ ἀγαθὴ.

Ἐνεταφίασεν ἡ Μάσσα τὸν ἄνδρα τῆς με δόξα καὶ τιμὴ καὶ τοῦ ἔκαμε καὶ τὰ μνημόσυνά του· ἔκλαυσε καὶ ἐφώνησεν ἐπὶ τοῦ τάφου, ὅπως πρέπει, καὶ ἔζη πλέον χήρα. Τὸ θέρος εἰργάζετο θερίζουσα, τὸ δὲ φθινόπωρον, ὅταν συναχθοῦν πλέον οἱ χωρικοί, κάθηται καὶ πλέκει τὰ τρίχαπτά τῆς.

Καὶ σήμερον ἀκόμη αἱ ρωσίδες τριχαπτοποιοὶ οὕτω πως ἐργάζονται.

Z'

Κατ' ἀρχὰς ἡγόραζον παρ' αὐτῆς τὰ τρίχαπτα ἐκεῖνα ἄστοι, σύζυγοι ἱερέων καὶ ἐμπόρων· ἀκολούθως ὅμως ἤρесе καὶ εἰς αὐτὰς ἡ ἐνασχόλησις αὐτῆς καὶ ἐπεθύμησαν νὰ ἐκμάθωσι τὴν τέχνην παρ' αὐτῆς. Ἡ Μαρία συγκατετέθη καὶ εἰς τοῦτο, νὰ διδάξῃ ἐκάστην πρὸς 50 καπικία (περὶ τὰς 2 δρ.). Καὶ ἔζη ἀπολαύουσα σχετικῆς τινος ἀνέσεως, ὑγειεστάτη, πάντοτε φαιδρὰ καὶ πρόθυμος εἰς πᾶσαν ἐκδούλευσιν πρὸς τὰς γείτονάς τῆς. Πάντες ἡγάπων αὐτὴν εἰς τὸ χωρίον ὡς ἀδελφὴν των.

Καὶ ἡ κυρία ταῦτοχρόνως ἔζη ὡς πρότερον· ὡσαύτως ὅλας τὰς ἐργασίας διηύθυνεν ἡ Εἰρήνη. Ἐν τῇ χηρείᾳ τῆς ἡ κυρία ἀπεμαρᾶνθη πικτελῶς καὶ ἐξησθένησεν.

Οἱ ἱατροὶ τῇ διώρισαν νὰ περιπατῇ πλεῖστον. Τοῦτο δὲ δὲν τῆς ἤρσκε τῆς Εἰρήνης, χάριν τῶν μηχανορραφῶν τῆς. Πολλὰ ψεύδη εἶχεν εἶπη αὐτῇ εἰς τὴν κυρίαν τῆς καὶ ἐφοβεῖτο πάντοτε μὴ, συναντῶσα αὐτὴ τοὺς ἀνθρώπους, μάθῃ παρ' αὐτῶν τὴν ἀλήθειαν. Ἄν ποτε ἐξέφραζεν ἡ κυρία τὴν ἐπιθυμίαν νὰ περιέλθῃ τὸ χωρίον, ὅπως ἀναπνεύσῃ τὸν καθαρὸν ἀέρα, ἡ Εἰρήνη ἀμέσως:

— Ποῦ τὸ ἐσκεφθήκατε πάλι αὐτό; Ἐσεῖς περὶ οὔτε τὴν εὐγενεία σας λυπᾶσθε, καὶ μένα ἡ καρδιά μου σπαράζει, μόνον ποῦ σὰς ἀκούω νὰ τὸ λέτε! Τί θὰ κάμετε· στὸ χωριό; Σὰς ἡ ὑγεία εἶνε τόσο χαλασμένη· θὰ πᾶτε, θὰ κοιρασθῆτε, θὰ φουσκώσετε ἀπὸ τὸ δρόμο, καὶ θὰ γίνετε χειρότερα. Κ' ἐπειτα δὲ δὲν τοὺς ξέρετε τοὺς χωρικνοὺς τί πρῶστυχοι καὶ κακοῦργοι εἶνε; Ὡς σὶν στιγμή θὰ σὰς χαλάσουν τὴν καρδιά καὶ θὰ σὰς θυμώσουν! Καὶ κάνει νὰ θυμώσετε ἐσεῖς, ποῦ θ' ἀρχίσῃ πάλι νὰ χτυπᾷ ἡ καρδοῦλά σας καὶ νὰ σὰς πονῇ; Ἐγώ, ὁπού μαι

ἀπλὴ γυναῖκα καὶ ὄχι ἀπὸ εὐγενικὸ αἷμα καὶ ἡ ὑγεία μου δὲν εἶνε τόσο κακὴ ὥς τὴν δική σας, ταῖς προάλλαις ἐπῆγα ὥς τὸ χωριό, κ' εἶδα κ' ἔπαθα νὰ γυρίσω· στ' ἀρχοντικό σας. Δὲν ἔμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί γίνεται ἐδῶ πέρα. Ἐπήγαινα, καὶ ὁ Ἰβάν ὁ περιβολάρχης...

Κι' ἀρχίζει καὶ κόβει ἡ γλωσσά τῆς: ἐκεῖνος εἶνε κλέφτης, ὁ ἄλλος τεμπέλης, ὁ τρίτος μπακοῦης.

Ἡ κυρία ἀκούει, στενοχωρεῖται καὶ θυμόναι. Ἡγέρθη τὴν πρωίαν ἀπὸς εὐθυμος καὶ τώρα ὥς νὰ ἔχη μὲ πέρα ἐπάνω στὴν καρδιά τῆς καὶ τὰ βάζει με ὅλους ἀπὸ τὸ κακὸ τῆς!

Ἦθελεν ἡ Εἰρήνη νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς κυρίας, καὶ ἰδοὺ διατὶ ἐξέκλινε τῆς ἀληθείας, ἐσυκοφάντει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτὴν τὴν κυρίαν τῆς ἐθασάνει. Εἰς τὰς διηγετικὰς ταύτας ἐνοχλήσεις, δὲν ἀντέσχεν ἡ γηραιὰ κυρία τῆς καὶ ἀπέθανε πρόωρος, μετ' αὐτῆς δὲ ἀπώλεσεν ἡ Εἰρήνη καὶ πᾶσαν αὐτῆς τὴν τεχνιτὴν καὶ ψευδὴ εὐδαιμονίαν. Οἱ κληρονόμοι δὲν ἠθέλησαν νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὰ κτήματα των καὶ ἐπεμψαν ἐπιστάτην, ὅστις ἀπέλυσε ὡς ἀχρήστους ἅπαντας τοὺς παλαιούς ὑπηρέτας. Ἐγνώριζεν ἡ Εἰρήνη, ὅτι εἰς ἄλλους δεσπότης δὲν θὰ ἔχαιρε τὰ πρῶτα προνόμια καὶ δὲν ἐζήτησε θέσιν, ἔμεινε δὲ εἰς Λήκοβον ἵνα ζῇ διὰ τῶν κλοπιμαίων ψυχῶν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔζη καλῶς καὶ ἀνέτως, ἀλλὰ κατέστρεψεν αὐτὴν ἓν ἔτι θρασὺ ἀμάρτημά τῆς. Κατὰ τὸ διάστημα, καθ' ὃ ἡσθένει ἡ κυρία τῆς, αὐτὴ ἀπὸ στενοχωρίαν, ἤρχισε νὰ δοκιμάζῃ τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ τῶν δεσποτῶν τῆς. Πίνει καὶ γίνεται εὐθυμότερα, μετὰ πλείονος δὲ εὐθυμικησίας ὑπηρετῇ τὰν κυρίαν τῆς. Ἡ κυρία ἀπέθανε καὶ τὸ ὑπόγειον δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἡ δὲ ἔξις εἶχεν ἤδη ἐρριζωθῇ βαθέως εἰς τὴν Εἰρήνην Μιχαήλοβν. Ἐξηκολούθει νὰ πίνῃ, ἀλλὰ καὶ τί καλὸν ἀποτέλεσμα δύναται νὰ φέρῃ ἡ μέθη; Οὕτω βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον κατεστράφη ἡ Εἰρήνη. Ἐν πρώτοις κατεδαπάνησε τὰ χρήματα, κατόπιν τὰ διάφορα κλοπιμαῖα κοσμήματα, ἀκολούθως ἤρξατο δανειζομένη καὶ ἐπὶ τέλους δὲν ἤσχυνετο καὶ νὰ ἐπαίτῃ. Κατ' ἀρχὰς οἱ ἄνθρωποι, ἐνθυμούμενοι τὴν προτέραν ἰσχύιν τῆς, ἡ ἐντρέποντο ἡ ἐφοδοῦντο νὰ τῆς ἀρνηθοῦν, ἔπειτα ὁμως, ὅταν αὐτὴ ἐφθασεν εἰς τὰ ἔσχατα, ἤρχισαν νὰ ἀποδιώκωσι καὶ ἡ ὑβρίζωσιν αὐτὴν. Ἐκεῖνη δὲ πότε κλαίει, πότε βλασφημεῖ, οὕτως ὥστε, οἱ νεοὶ χωρικοὶ καὶ νεάνιδες καὶ αὐτοὶ μάλιστα οἱ γέροντες καὶ τὰ παῖδιά, τὴν ἐμυκτήριζον. Ἐνεθυμοῦντο, βλέπετε, τὰ κακὰ ὅσα ὑπέφερον ἄλλοτε.

Βλέπει ἡ Εἰρήνη, ὅτι εἰς Λήκοβον ὄχι πλέον ρακὴν, ἀλλ' οὐδὲ ἄρτον δύναται νὰ ἐπαίτησιν καὶ ἀπεφάσισε νὰ περιέλθῃ τὰ περίεχωρὰ κατὰ ψυχρὰν καὶ βροχερὰν φθινοπωρινὴν ὥραν. Ἦ ἄνεμος πνέῃ λυσσώδως, ἡ παγετὸς μαστιῇ, ἡ ξημερόνη ἡ βραδυὰ, περιπλανᾶται καθ' ὁδόν, κατερρακωμένον, καταβεβρεγμένον γραιδίον,

μετὰ μελανῆς καὶ κυρτωμένης ῥινὸς καὶ ὡς ἀπεροφημένα καὶ λευκὰ ἔχει τὰ χεῖλη· περιπλανᾶται μέχρι τῆς καλύβης ἐκείνης τοῦ προστυχόντος χωρίου, ὅπου ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ τὴν ἀπεδίωκον. Καὶ ἡ δόξα τῆς ἦτο πλέον γνωστὴ καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν καὶ συγγάνεις οἱ ἄνθρωποι ἐκλείον εἰς αὐτὴν τὴν θύραν. Ἀπισχάνθη ἡ Εἰρήνη· ἄσιτος, κατερρακωμένη, κατεσπιλωμένη, κατεβεβρεγμένη καὶ πεινασμένη, ποσάκις καὶ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς θάμνους δὲν διενυκτέρευσε. Ποῦ ἡ πρώτη ἐπαρσις! Κατέστη ταπεινὴ, ἡμερος, κόλαξ, περιποιητικὴ πρὸς πάντας, καὶ ἂν τῆς ἐδίδες ἓνα ποτηράκι ρακῆς, ἔ, ἦτον ἑτοιμος νὰ σοῦ δώσῃ καὶ τὴν ψυχὴν τῆς! Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὀλίγον τὴν ἐβόηθουν· ὅσον προσεπάθει νὰ κολακεύῃ, τοσούτῳ μᾶλλον ἐγείνετο καταφανεστέρα ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ μηδαμινότης αὐτῆς καὶ περισσότερον τὴν ἐχλεύαζον. Οὕτω λοιπὸν περιπλανωμένη εἰς τὰς ὁδοὺς, πότε οἰνοβαρὴς καὶ χορτασμένη, πότε βεβρεγμένη, ἄσιτος καὶ ἄστεγος, ἤρξατο ἡ Εἰρήνη νὰ ἐξασθενῇ. Ὁ βίος αὐτῆς κατέστη βάρος, καὶ πικρῶς ἀνεμνήσκειτο τὴν κυρίαν τῆς καὶ τὸ παρελθόν. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὴν, οὐδὲ τὸ παρελθόν ἠδύνατο νὰ ἐπαναφέρῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, οὓς ἠδίκησε νὰ ἐξευμενίσῃ ἦτο εὐκολον.

[Ἐπεται τὸ τέλος] Α. Γ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ

εἰς τὰ «Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα», κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν, ὑπολογιζομένης τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς εἰς 104 φύλλα.

Τόμοι «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» τῶν ἐτῶν Α', Β' καὶ Γ' δεδεμένοι στερεώτατα καὶ κομψότατα πωλοῦνται ἐν τῇ γραφείῳ ἡμῶν. Ἐπίσης φύλλα τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» τοῦ Α' καὶ Β' τόμου πρὸς λεπτὰ 20 ἕκαστον, καὶ τοῦ Γ' πρὸς λεπτὰ 10.

Ἐν τῇ γραφείῳ ἡμῶν πωλοῦνται διάφορα

ΝΕΩΤΑΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Ἑλληνικὰ καὶ Γαλλικὰ.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ καὶ προπληρωτέᾳ
Ἐν Ἀθῆναις:

Ἐν Ἑλλάδι δρ. 10. Ἐν τῇ Ἐξωτερικῇ φρ. χρ. 12.

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

Ὁ Α' καὶ Β' τόμος τοῦ ἀρίστου ποιητικοῦ περιδοικοῦ τῆς Ζακύνθου, πωλοῦνται ἐν τῇ Γραφείῳ ἡμῶν ἀντὶ δρ. 8. Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις καὶ τῇ Ἐξωτερικῇ ἀποστέλλονται ἀντὶ δρ. 9.

ΩΡΑΙΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΩΜΑΤΙΣΤΟΣ δι' ἐξώφυλλα κλ. πωλεῖται ἐν τῇ γραφείῳ τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων».

ΣΥΛΛΟΓΗ πλουσία στοιχείων καὶ κοσμημάτων διὰ

ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ἐκομίσθη ἐσχάτως εἰς τὸ τυπογραφεῖον τῆς Κορίννης, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 9.